Ankenævnet for Forsikring

Den 25. oktober 2017 blev i sag nr. 90854:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har pensionsordning med forsikring mod tab af erhvervsevne i PFA Pension. Hun klager over, at selskabet har afvist at ville oplyse, hvad der efter selskabets opfattelse "er sædvanligt at tjene for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder", jf. forsikringsbetingelsernes bestemmelser om invalideydelser under ansættelse i fleksjob.

Selskabet har anført, at klageren ikke har krav på et forhåndstilsagn fra selskabet angående, præcis hvor meget hun må tjene i fleksjob for fortsat at kunne modtage udbetalinger fra selskabet.

Forsikringen giver ret til fulde invalideydelser og præmiefritagelse ved et erhvervsevnetab på mindst halvdelen. Er forsikrede i fleksjob, er det yderligere en betingelse, at forsikredes indtjening inklusiv tilskud mv. er nedsat til halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder.

Det fremgår af sagen, at klageren har et erhvervsevnetab og er visiteret til fleksjob med 2 x 2 timer om ugen, men at hun er arbejdsledig. Hun har bl.a. anført, at hun har brug for at vide, hvordan hun økonomisk er stillet, hvis hun bliver ansat i fleksjob.

Klageren har i klageskemaet af 10/5 2017 til nævnet bl.a. anført:

> **"Sagsfremstilling**
> Modtager invalideydelse og har præmiefritagelse fra PFA (siden 1.5.12). Er 28.10.15 visiteret til fleksjob 2 x 2 t. ugtl. og modtager ledighedsydelse fra kommunen. I forb. m. årlig PFA-opfølgning 2016 (1.6.16-3.2.17) fik jeg oplyst, at jeg sikkert ville miste min udbetaling og præmiefritagelse, hvis jeg kom i fleksjob. Fik tilsendt gældende 'Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse', hvoraf fremgår af § 1 stk. 6: At jeg ikke har ret til i Ip eller præmiefritagelse, ved ansættelse i stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige sfa. nedsat erhvervsevne - medmindre den gen. erhv.evne er nedsat til hhv. 1/3 eller 1/2 af den fulde erhv.evne, OG forsikredes indtjening er nedsat til hhv. 1/3 eller 1/2 af HVAD DER ER SÆDVANLIGT FOR FULDT ERHV.DYGTIGE PERSONER MED LIGNENDE UDDANNELSE OG ALDER.
>
> Trods flere forsøg hos både sagsbehandler og kundetillidsmand kan jeg ikke få oplyst, hvilken indtjening ved ansættelse i fleksjob, der vil medføre, at jeg mister udbetaling af ip og præmiefritagelsen.
>
> **Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?**
> Ønsker at få oplyst, hvilken indtjening ved ansættelse i fleksjob, der vil medføre at jeg mister udbetaling af ideydelsen samt præmiefritagelsen.
>
> At jeg ikke kan få de ønskede oplysninger, gør mig meget nervøs og utryg.
>
> Mener forsikringsbegrebet drejer sig om at skabe tryghed, dvs. at vide hvordan man er stillet økonomisk ved forskellig livsbegivenheder (alderspension, sygdom, invaliditet, død m.m.)."

I brev af 30/5 2017 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

> "**Hvilken type forsikring er der tale om?**
> Forsikredes police nr. … er tegnet den 1. oktober 2009 via ... For policen gælder PFA Pensions forsikringsbetingelser - 1. januar 2008, BX0781(07-07) (bilag A).
>
> Policen giver ret til fuld udbetaling for tab af erhvervsevne, ved en erhvervsevnenedsættelse på mindst halvdelen.
>
> Forsikrede har ikke ret til fuld eller halv invalidepension og/eller præmiefritagelse under ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder, jf. forsikringsbetingelserne afsnit C, § 1, stk. 6.
>
> **Hvad handler tvisten om – parternes overordnede synspunkter?**
> Forsikrede har modtaget udbetaling for tab af erhvervsevne siden 1. maj 2012 og gør det fortsat. Hun ønsker oplyst, hvor meget hun må tjene i fleksjob for fortsat at være berettiget til udbetaling for tab af erhvervsevne fra PFA Pension.

PFA Pension har rådgivet om reglerne for udbetaling under fleksjob, men det er selskabets vurdering, at selskabet ikke er forpligtet til at afgive forhåndstilsagn om præcis, hvor meget forsikrede må tjene for fortsat at kunne modtage udbetalinger fra PFA Pension.

Sagens fremstilling og begrundelse.
Forsikrede ønsker, at PFA Pension oplyser, hvor meget hun må tjene i fleksjob (løn + offentligt tilskud) for fortsat at være berettiget til udbetaling for nedsat erhvervsevne. Forsikrede er ikke aktuelt ansat i fleksjob, og PFA Pension har ikke oplysninger om, at hun har fået tilbudt et fleksjob. Der er således tale om et rent hypotetisk spørgsmål. PFA Pension kan oplyse, at selskabet har oplyst forsikrede om de generelle betingelser for udbetaling under ansættelse i fleksjob, jf. forsikringsbetingelserne afsnit C, § 1, stk. 6 (bilag B, sidste og næstsidste side).

Det er imidlertid PFA Pensions vurdering, at afgivelse af egentlige forhåndstilsagn om rent hypotetiske situationer ikke er omfattet af selskabets rådgivningsforpligtelse.

Selskabet bemærker, at forhåndstilsagn om f.eks. indtægtsniveauer i forhold til udbetaling under fleksjob ville kunne give anledning til misbrug i tilfælde, hvor en forsikret bevidst forsøger at opnå en fleksjobindtægt, der ligger lavere end selskabets forhåndstilsagn.

PFA Pension bemærker, at forsikrede har en tabsbegrænsningspligt overfor selskabet og det er selskabets opfattelse, at denne også gælder i forhold til indtægten fra fleksjob.

PFA Pension bemærker endvidere, at det sammenlignelige lønniveau, som selskabet i givet fald skulle give forhåndstilsagn om, løbende ændrer sig og derfor kan være et andet på det tidspunkt, hvor forsikrede evt. bliver ansat i fleksjob.

Selskabet bemærker derudover, at det vil være en stor opgave løbende at foretage disse beregninger for de personer, som er under udbetaling for nedsat erhvervsevne, og det er selskabets opfattelse, at det ikke er rimeligt, at selskabets øvrige kunder indirekte skal betale for, at PFA Pension foretager beregninger vedr. hypotetiske fleksjobansættelser, beregninger, som med stor sandsynlighed vil kunne bruges til at spekulere mod selskabet.

Hvis forsikrede bliver ansat i fleksjob, vil PFA Pension naturligvis undersøge det sammenlignelige lønniveau og vurdere, om forsikrede fortsat er berettiget til udbetalinger.

Konklusion
Det er PFA Pensions vurdering, at selskabet ikke er forpligtet til at afgive forhåndstilsagn om, hvor meget forsikrede må tjene i fleksjob, for fortsat at kunne modtage udbetalinger for tab af erhvervsevne fra selskabet under ansættelse i fleksjob."

Klageren har i brev af 3/7 2017 til nævnet bl.a. bemærket:

"Fra sagsbehandler i PFA har jeg alene fået oplyst, at de *ikke har mulighed for at udfærdige den beregning, jeg efterspørger*. Ved efterfølgende henvendelse til PFA's kundetillidsmand har jeg fået oplyst, at *jeg ikke har krav på det*. Dog uden henvisning til et rets- eller praksisgrundlag eller begrundelse herfor.
…
Min tidligere løn som … var på brutto kr. … årligt + arb.giverbetalt pension kr. … 2011.

Aktuelt modtager jeg min hovedindtægt fra PFA invalidepension kr. … mdl., fra … Kommune ledighedsydelse kr. … og fra … pension kr. 4.848, - alt brutto. Herudover har jeg præmiefritagelse fra PFA.

Disse tal alene for at synliggøre, hvor essentielt det er for mig at vide, hvordan min økonomi vil se ud, hvis jeg skulle få et fleksjob. Og om jeg mister min præmiefritagelse, som jo har væsentlig indflydelse på min alderspension. Og pensionens invalidedækning er jo tegnet for i et vist omfang at kompensere for indtægtstab ved sygdom/invaliditet.

Efter dialogen startede, har PFA efter seneste opfølgning, dateret 3.2.17, nu 'bedømt min erhvervsevne ud fra en samlet vurdering af mit helbred og min indtjeningsevne inden for alle de erhverv, jeg er uddannet til at udføre og inden for alle de erhverv, som svarer til eller ligner dem, jeg tidligere har været ansat i.'

Denne bedømmelse gør mig blot endnu mere usikker på, 'hvilken indtægt, der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder'.
…
Hvis det er korrekt, at PFA ikke er forpligtet til at afgive de ønskede oplysninger - forhåndstilsagn – ikke nødvendigvis præcist – men så i hvert fald sådan cirka (ex. inden for +/- kr. 5.000 mdl.), hvilket rets/praksisgrundlag ligger da til grund herfor?
…
At PFA's svar mht. at forhåndstilsagn om f.eks. indtægtsniveauer i forhold til udbetaling under fleksjob (udover at være et hypotetisk spørgsmål), *vil kunne give anledning til misbrug i tilfælde, hvor en forsikret bevidst forsøger at opnå en flekjobindtægt, der ligger lavere end selskabets forhåndstilsagn* – ja, det er nyt for mig. Det 'forstærkes' desuden i deres øvrige begrundelse, *'at det ikke er rimeligt, at selskabets øvrige kunder indirekte skal betale for, at PFA foretager beregninger vedr. hypotetiske fleksjobansættelser, beregninger, som med stor sandsynlighed vil kunne bruges til at spekulere mod PFA'*.

Det gør mig rigtig trist at høre en sådan mistro. Og det betyder efter min vurdering desværre, at de ikke har – et blot forventeligt – kendskab til fleksjobordningen. Det gør mig også vred på egne og andre fleksjobsøgeres vegne: Man står til rådighed for et hvilket som helst fleksjob, hvor skånehensyn respekteres, skal være aktivt jobsøgende, bl.a. via Jobnet, være aktiv på Joblog, deltage i kontaktforløb og (ulønnet) virksomhedspraktik, og er – selvfølgelig – forpligtet til at modtage rimelige tilbud om fleksjob. Og jeg kan slet ikke forestille mig, at man har indflydelse på lønnen for de faktiske timer, man måtte ansættes/kunne præstere, medmindre det er under minimumslønninger.

Og det viser desværre også, at det er ukorrekt svaret, at de 'desværre ikke har mulighed for at foretage den ønskede beregning'. Det vil det bare ikke pga. mistro til de forsikredes (her: mine) hensigter.

Personligt er jeg som tidl. nævnt okt. 2015 – efter lang arbejdsprøvning nov. 2014 til aug. 2015 – visiteret til fleksjob 2 x 2 t. ugtl. med div. skånehensyn. Jeg har ingen sociale, men alene helbredsmæssige handicaps. Gode udtalelser fra arbejdsprøvning og virksomhedspraktikker. Har overholdt alle aftaler i f.t. PFA, kommunen, lægeaftaler/-kontroller, indsendt oplysninger rettidigt, søgt utallige fleksjob, alle uopfordret (af mangel på andet), og forsøger at bevare håbet og optimismen trods afslag – (udover tab af gode evner/kompetencer fagligt som privat, erhvervsevnen/drømmejobbet og den gode løn ...). Dette er PFA bekendt via div. indhentede oplysninger i forb.m. de årlige opfølgninger."

Selskabet har hertil i brev af 12/7 2017 til nævnet bl.a. bemærket:

> "PFA Pension har forståelse for, at forsikrede har et ønske om at kende de økonomiske konsekvenser af et fleksjob på forhånd, men da oplysningerne desværre – vi siger ikke, at det er forsikredes hensigt – også kan bruges til at undgå fleksjobs, hvor lønnen er for høj til at udbetalingerne kan fortsætte, ønsker vi ikke at give et sådant forhåndstilsagn og vi fastholder, at vi ikke er forpligtet til det.
>
> Vi kan i øvrigt oplyse, at vi oftest benytter offentligt tilgængelige lønoplysninger, f.eks. Danmarks Statistik og Jobindex og at forsikrede derfor selv har mulighed for at undersøge, hvad andre med lignende alder og uddannelse tjener.
>
> Vi fastholder således vores svar af 30. maj 2017."

I mail af 9/8 2017 fra klageren til nævnet hedder det bl.a.:

> "PFA skriver, at jeg selv har mulighed for at undersøge, hvad andre med lignende alder og uddannelse tjener via offentligt tilgængelige lønoplysninger.
>
> Det er ikke muligt for mig, da jeg stort set er autodidakt, idet jeg oprindeligt er … uddannet … med efterfølgende … uddannelse i … fra … og et utal af kurser inden for … område, …, …, … m.m. gennem min ansættelse som … i … ... Derfor har jeg ingen fornemmelse af, hvilke lønstatistikker, jeg skal orientere mig i/relatere mig til."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelse:

> **"C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse**
>
> **§ 1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab**
>
> …
>
> Stk. 6. Forsikrede har ikke ret til fuld eller halv invalidepension og/eller præmiefritagelse under revalidering eller ansættelse i en stilling, der finansieres helt eller delvist af det offentlige som følge af nedsat erhvervsevne, medmindre den generelle erhvervsevne er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af den fulde erhvervsevne, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og eventuelle sociale og andre offentlige ydelser og tilskud) er nedsat til henholdsvis en tredjedel eller halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder."

Nævnet udtaler:

Forsikringen giver ret til fuld dækning for erhvervsevnetab under ansættelse i fleksjob, hvis den generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder, og forsikredes indtjening (summen af arbejdsindtægt og ydelser/tilskud) er nedsat til halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder, jf. punkt C, § 1, stk. 6, i forsikringsbetingelserne.

6. 90854

Klageren, der har nedsat erhvervsevne, er blevet visiteret til fleksjob 2 x 2 timer om ugen, men er efter det oplyste arbejdsledig.

Hun har klaget over, at selskabet har afvist at oplyse, hvad der efter selskabets opfattelse "er sædvanligt at tjene for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder", jf. forsikringsbetingelsernes bestemmelser om invalideydelser under ansættelse i fleksjob. Klageren har anført, at hun har brug for at kende sin økonomiske situation for det tilfælde, at hun får fleksjobansættelse.

Nævnets flertal udtaler:

Flertallet finder, at der ikke ud af forsikringsbetingelserne eller retsregler i øvrigt – herunder reglerne om god skik for finansielle virksomheder – kan udledes, at selskabet i en situation som den foreliggende er forpligtet til at give forsikringstageren et tilsagn om, hvilket lønsammenligningsgrundlag selskabet vil lægge til grund ved en fremtidig afgørelse om erhvervsevnetabsdækning under fleksjob.

Flertallet har blandt andet lagt vægt på, at selskabets fastlæggelse af sammenligningsgrundlaget må antages at bero på et nærmere skøn over sagens omstændigheder, herunder en undersøgelse af relevante lønstatistikker fra arbejdsmarkedet sammenholdt med forsikringstagerens uddannelse og alder. Flertallet finder ikke grundlag for at kunne pålægge selskabet at foretage en sådan sagsbehandling, uden at der er konkret anledning hertil.

Flertallet bemærker desuden, at sammenligningsgrundlaget ikke udgør en konstant størrelse, men blandt andet afhænger af de aktuelle lønforhold på arbejdsmarkedet.

Flertallet henviser også til nævnets kendelse nr. 90403.

Flertallet kan herefter ikke kritisere selskabets afgørelse.

7. 90854

Nævnets mindretal udtaler:

Mindretallet finder, at selskabet i den foreliggende situation kunne have ydet klageren en mere konkret og uddybende vejledning om det rejste spørgsmål, men at dette forhold ikke kan føre til et andet resultat end det af flertallet bestemte.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings